EUROOPAN PARLAMENTTI

OIKEUS- JA SISÄASIOIDEN VALIOKUNTA

Keskiviikko, 30. maaliskuuta 2005, 9.00–12.30
15.00–17.00

rue Wiertz, 60 Bryssel
Paul-Henri Spaak -sali

Julkinen seminaari EU:n rajakysymyksistä

Ohjelmaluonnos

I. Tavoite

Oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa käsitellään parhaillaan useita aiheeseen liittyviä mietintöjä, joten seminaarin tavoitteena on tehdä katsaus EU:n nykyiseen ulkorajoja koskevaan politiikkaan ja keskustella sen kehittämisestä. Lisäksi seminaari tukee tällä hetkellä käsiteltävänä olevien ehdotusten tarkastelua.

II. Sisältö

Neljä toisiinsa liittyvää eri osa-aluetta:

1) vapaa liikkuvuus unionin sisällä
2) sisäisten rajatarkastusten poistaminen uusien jäsenvaltioiden kanssa ja niiden välillä (väliaikaiset ulkorajat)
3) ulkorajat
4) Schengenin alueen ulkopuolinen maailma

Keskustelun lähtökohtana ovat aikaisemmin ja tällä hetkellä LIBE-valiokunnan käsittelyssä olevat mietinnöt ja lausunnot

1. Sisärajojen poistamisen alalla keskeinen mietintö on Cashmanin mietintö yhteisestä käsikirjasta, jota sovelletaan myös sisärajoilla. Tavoitteena on vahvistaa vapaan liikkuvuuden periaate ja ottaa käyttöön selkeät ja avoimet menettelyt, joilla on määräajat. Yhteisön toimielimet osallistuvat siihen, jos tarkastukset sisärajoilla otetaan poikkeuksellisesti jälleen käyttöön. Avoin kysymys on se, että Euroopan yhteisön tuomioistuimella ei ole toimivaltaa sisärajojen ylittämistä koskevissa kysymyksissä. Sen vuoksi ei tosiasiallisesti valvota, miten jäsenvaltiot panevat täytäntöön nykyisiä sääntöjä.

2. Tärkeä näkökohta sisäisten rajatarkastusten poistamisessa uusien jäsenvaltioiden kanssa ja niiden välillä on toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän kehittäminen (SIS II). Schengenin tietojärjestelmä on korvaava toimi sisäisten rajatarkastusten poistamisessa. Nykyinen järjestelmä ei kuitenkaan sovellu uusiin jäsenvaltioihin. Siksi SIS II on välttämätön väliaikaisten rajatarkastusten poistamiseksi.
   Uusien jäsenvaltioiden on samanaikaisesti valmistauduttava panemaan Schengenin säännökset täysimääräisesti täytäntöön erityisesti uusien ulkorajojen tarkastusten tehostamisessa Schengenin alueella. Kööpenhaminan Eurooppa-neuvostossa päätettiin tuen antamisesta laajentumisen jälkeen ottamalla käyttöön niin sanottu Schengen-järjestely, jonka vuotuinen talousarvio vuodelle 2004 oli 317 miljoonaa euroa ja vuodelle 2005 336 miljoonaa euroa. Komissio oli esittänyt tarpeettomien esteiden välttämiseksi paikallista rajaliikennettä koskevaa järjestelmää myös väliaikaisille ulkorajoille. Toukokuun 1 päivänä 2004 ja tammikuun 1 päivänä 2005 menettelyihin tehtyjen muutosten jälkeen komissio aikoo tehdä uuden ehdotuksen paikallisesta rajaliikenteestä.

3. Monet mietinnöt koskevat ulkorajoja. Jälleen kerran keskeinen asiakirja on yhteistä käsikirjaa koskeva ehdotus (Cashmanin mietintö), joka koskee kaikkia ulkorajojen ylittämiseen liittyviä näkökohtia. Uusi ehdotus paikallisesta rajaliikenteestä saataneen myös piakkoin. Kaliningradin osalta perustettiin EU:n rahoituksella erityinen oikeudellinen järjestelmä. Myös ARGO-ohjelmaa tarkistettiin (Rouren mietintö), jotta kansallisia hankkeita saataisiin rahoitettua niillä rajoilla, joilla on rakenteellisia heikkouksia. Uusissa rahoitusnäkymissä vuodelle 2007 (Deprez'n lausunto) taloudellista taakkaa tasoitetaan enemmän, joten pitkiä ulkorajoja kaikkien unionin valtioiden puolesta turvaaville jäsenvaltioille kompensoidaan kyseiset toimista aiheutuva taakka. Yksi kolmesta puiteohjelmasta, josta komission pitää vielä tehdä ehdotus, kattaa tämän näkökohdan. Uuden rajavalvontaviraston pitäisi aloittaa toimintansa 1. toukokuuta 2005 lähtien. Tähän mennessä päätöstä ei ole tehty sen toimipaikasta, mikä on hyvin valitettavaa. Virasto avustaa jäsenvaltioita ulkorajojen valvonnassa. Sillä ei ole täytäntöönpanovaltaa. Ulkorajojen valvonnassa on tärkeää myös SIS II.

4. Viisumipolitiikan kohdalla viisumitietojärjestelmä VIS (Ludfordin mietintö) seuraa samaa aikataulua kuin SIS, sillä sen pitäisi Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaan perustua samoille teknisille toimille kuin SIS II. Kyseessä on järjestelmä, jossa viisumitietoja vaihdetaan jäsenvaltioiden välillä. Biometristen tunnisteiden käyttöönotto viisumitietojärjestelmässä edellyttää rekisteröintitoimistojen perustamista kaikkiin konsuliedustustoihin, minkä aiheuttamien kustannusten vuoksi voidaan joutua harkitsemaan yhteisiä konsuliedustustoja tai rekisteröintikeskuksia. Yhteistä konsuliohjeistoa on joka tapauksessa uudistettava (siinä on otettava huomioon VIS ja myöhemmin yleinen uudelleentarkastelu). Viisumiasioita koskevissa toimintalinjoissa on uudistettava maaluetteloa maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi Schengen-alueelle matkustaessaan. Siihen sisältyy myös viisumeita koskeva vastavuoroisuus (Laxin mietintö) sen varmistamiseksi, että niiden valtioiden asukkaat, jotka eivät tarvitse viisumia Schengen-alueelle matkustaessaan, eivät myöskään edellytä viisumia EU:n kansalaisilta. Neuvotteluihin ryhdytään Venäjän kanssa, jotta viisumeiden myöntämistä helpotetaan. Rajatylittävä yhteistyö ja suhteet naapureihin kuuluvat eurooppalaiseen naapuruuspolitiikkaan, jonka rahoitusvälineestä on tehty ehdotus (Kudryckan lausunto).

<u>Keskustelua tulisi käydä muun muassa seuraavanlaisista kysymyksistä</u>

1) Missä tilanteessa ja minkälaisilla menettelyillä sisärajojen tarkastukset pitäisi ottaa uudelleen käytäntöön?
   Millä keinoin voidaan valvoa tehokkaasti, miten jäsenvaltiot noudattavat nykyisiä ja tulevia sääntöjä?
   Mikä ovat Euroopan yhteisön tuomioistuimen toimivalta tällä alalla, ja mitä toimia tuomioistuin ei valvo?

2) Mitä pitäisi vielä tehdä rajatarkistuksen poistamiseksi väliaikaisilla ulkorajoilla?
   Onko SIS II toimintakykyinen vuonna 2007?
   Mihin tarkoitukseen uudet jäsenvaltiot ovat käyttäneet Schengen-järjestelyä?
   Miten uudet jäsenvaltiot ovat edistyneet?
   Miten niiden Schengenin alueeseen liittymistä koskevat menettelyt/arviot toimivat?

3) Miten tarkastelemme EU:n rajavalvontaa tulevaisuudessa?
   Mitä todella tarkoittaa ulkorajojen yhdennetty valvonta?
   Mikä on rajavalvontaviraston tilanne? Onko toimipaikkaa koskeva kysymys ratkaistu?
   Miten pitäisi ratkaista paikallista rajaliikennettä koskeva kysymys?
   Miten ulkorajojen turvaamisesta aiheutuvat kustannukset pitäisi jakaa?
   Millaiset säännöt pitäisi laatia ulkorajojen ylittämisestä?
   Millaisia käytännön haasteita tehokkaalle rajavalvonnalle aiheutuu?
   Miten voimme suojella kansalaisten ja kolmansien valtioiden kansalaisten oikeuksia?
   Miten erotamme rajavalvonnan poliisivalvonnasta?
   Miten merirajoilla saadaan aikaan tasapaino turvallisuuden varmistamisen ja käytännön ongelmien välillä?

4) Milloin komissio ehdottaa, että yhteistä konsuliohjeistoa tarkastellaan perusteellisesti uudestaan? Mitä puutteita tähän mennessä on havaittu?
   Pitäisikö olla yhteisiä konsulinvirastoja ulkomailla?
   Mikä on tämänhetkinen tilanne viisumien vastavuoroisen tunnustamisen alalla?
   Miten ollaan edistytty Venäjän kanssa tehtävässä viisumijärjestelyiden helpottamista koskevassa sopimuksessa?
   Olemmeko tyytyväisiä viisumipolitiikkaamme?
   Mikä pitäisi olla viisumitietojärjestelmän tavoite, kuka voi käyttää tietoja ja mitä tarkoitusta varten?
   Mitä tietosuojakysymyksiä on otettava huomioon?
   Mitä muita ehdotuksia ja tiedonantoja on otettava huomioon viisumitietojärjestelmää koskevan ehdotuksen arvioimiseksi?
   Mitä vaikutuksia viisumitietojärjestelmällä on?
   Mitä on otettava huomioon biometristen tunnisteiden käyttämiseksi laajamittaisesti?
   Miten haluamme tehdä yhteistyötä naapuriemme kanssa?

IV. Ohjelma

Johdanto

9:00–9:10 Seminaarin avaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan puheenjohtaja **Jean-Marie CAVADA**

"Väliaikaiset ulkorajat"

9:10–9:25 **Jan DE CEUSTER** (Euroopan komissio, yksikön päällikkö "henkilöiden vapaa liikkuvuus, viisumipolitiikka, ulkorajat, Schengen"): johdanto, SIS II:ta koskeva katsaus, Schengen-järjestely ja arviointimenettely
9:25–9:40 **Robert RYBICKI** (YOS-neuvonantaja, Puolan pysyvä edustusto Euroopan unionissa): uuden jäsenvaltion valmistautuminen Schengenin säännöksien täytäntöönpanoon
9:40–9:55 kysymykset ja keskustelu

Ulkorajat

9:55–10:10 **Jan DE CEUSTER** (Euroopan komissio, johdanto, EU:n rajavalvontaa koskeva suunnitelma, rajavalvontaviraston tilanne, paikallinen rajaliikenne, rahoitusnäkymät, ulkorajojen valvonnasta aiheutuvan taakan jakaminen
10:10–10:20 Komissiolle osoitettavat kysymykset
10:20–10:35 **Michael CASHMAN**: mietintöluonnoksen esittely
10:35–10.50 **Raoul UEBERECKEN** (neuvoston puheenjohtajavaltion edustaja): tilanne neuvostossa
10:50–11:00 **Jan DE CEUSTER** (Euroopan komissio): vastaus mietintöluonnokseen ja lausuntoluonnokseen

Cashmanin mietintöluonnoksen tiettyjä näkökohtia käsittelevät asiantuntijat

11:00–11:10 **Konrad SCHOBER** (Baijerin sisäministeriön EU-asioista vastaavan yksikön päällikkö): Euroopan rajavalvontajärjestelmä ja kansallisen poliisin valtuudet
11:10–11:20 **Ryszard CHOLEWINSKI (**Centre for European Law and Integration, oikeustieteellinen tiedekunta, Leicesterin yliopisto, Yhdistynyt kuningaskunta**):** rajavalvonta ja syrjivät toimenpiteet
11:20–12:30 kysymykset ja keskustelu

"Schengenin alueen ulkopuolinen maailma"

15:00–15:15 **Jan DE CEUSTER** (Euroopan komissio): johdanto, yleistä konsuliohjeistoa koskeva tämänhetkinen tilanne, viisumien vastavuoroinen tunnustaminen, muodollisuuksien helpottamista koskeva sopimus Venäjän/Kaliningradin kanssa
15:15–15:20 **Henrik LAX**: viisumipolitiikka – tulevaisuuden näköalat
15:20–15:30 Komissiolle osoitettavat kysymykset
15:30–15.40 **Sarah LUDFORD**: viisumitietojärjestelmää (VIS) koskevan työasiakirjan esittely
15:40–15.45 **Peter HUSTINX** (Euroopan tietosuojavaltuutettu) viisumitietojärjestelmää koskevan lausunnon esitteleminen
15:45–15:55 **Jan DE CEUSTER** (Euroopan komissio): vastaus työasiakirjaan
15:55–16:25 keskustelu
16:20–16:40 **Ioannis MAGHIROS (**projektipäällikkö, Tekniikan tulevaisuudentutkimuksen laitos,Yhteisen tutkimuskeskuksen PO, Komissio) esitys tutkimuksesta "biometriset tiedot rajoilla, arviointi vaikutuksesta yhteiskuntaan"
16:40–16:50 **Barbara KUDRYCKA**: Eurooppalaista naapuruuden ja kumppanuuden välinettä koskevan lausunnon esittely
16:50–17:00 keskustelu

LIITE

Sihteeristö	Puhelinnumero	Osoite	sähköposti

Katrin HUBER (vastaava) virkamies	**32.2.284.46.92**	**Euroopan parlamentti Rue Belliard 89 RMA 1J 020 1047 Bruxelles**	**ip-libe@europarl.eu.int**
Ryszard DE GROOT avustaja	**32.2.284.07.95**	**Euroopan parlamentti Rue Belliard 89 RMA 01J036 1047 Bruxelles**	
Petra UHRMEISTER sihteeristö	**32.2.284.34.29**	**Euroopan parlamentti Rue Belliard 89 RMA 01J022 1047 Bruxelles**	

Tärkeä viesti niille, jotka haluavat osallistua seminaariin:
Kuulemistilaisuus on avoin yleisölle. Kuitenkin niiden osanottajien, joilla ei ole Euroopan parlamentin osallistumistunnisteita, on turvallisuussyistä hankittava tunniste etukäteen. Henkilöiden, jotka haluavat tunnisteen, on otettava yhteyttä seminaarin sihteeristöön viimeistään 16. maaliskuuta 2005.